

С. В. Кривоносова, Г. А. Лупета

Дружківський машинобудівний завод

«ДРУЖКІВСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД» – підприємство вугільного машинобудування, що спеціалізується на виробництві гірничого устаткування. Розташ. у м. Дружківка Донец. обл. Історія «Д. м. з.» розпочинається 1893 зі створенням франц. акц. «Донец. товариством залізороб. й сталеливар. виробництва» чавуноплавил., залізороб. й сталеливар. заводу. 1894 задуто першу домну, наступ. року завод виготовив понад 2 млн пудів чавуну. 1897 введено в дію мартенів. піч, металопрокат. і дротовий стани. Осн. продукцією заводу були рельси. 1895 на ньому працювало 1419, 1904 – 2908 осіб. Весною 1898 бельг. промисловці створили акц. «Торец. сталеливарне та мех. анонімне товариство», яке побудувало на тер. колишнього цукр. заводу графа Борисова Торец. сталеливар. і мех. завод. На ньому виготовляли обладнання для залізниць: стрілочні переводи, пружини, ресори. Після більшов. перевороту в жовтні 1917 заводи в Дружківці були зупинені та поступово розграбовані. 1920 на базі заводів Донец. і Торец. т-в утворено Торец. сталеливар. і мех. завод ім. К. Ворошилова. Від 1938 – Держ. союз. торец. маш.-буд. завод, від 1964 – сучасна назва. 1968–96 – ім. 50-річчя Рад. України. Спочатку завод виготовляв нескладну продукцію для вугіл. промисловості Донбасу та транспорту. 1930 на ньому були об'єднані мех. та ресор., введений в експлуатацію чавуноливар., відбудований модел. цехи. Встановлено фрезерувал., стругал., токарні верстати вітчизн. виробництва. Від 1938 підприємство спеціалізувалося виключно на виробництві гірн. обладнання та почало виготовлення нових склад. машин підзем. транспорту – електровозів різних моделей. 1941 частину обладнання евакуйовано у м. Олександрівськ (Перм. обл., РФ), 1943 завод практично відбудовано. У післявоєнні роки «Д. м. з.» значно розширили, на ньому збудували понад 20 цехів. Завдяки співробітництву з Макіїв. НДІ з безпеки робіт у гірн. промисловості (Донец. обл.), Інститутом електрозварювання АН УРСР (Київ), Донец. індустр.

інститутом (нині тех. університет) у виробництво впроваджували найновіші технології з мех. обробки металу та зварювання, кокіл. литва (піонер у системі Головвуглемашу з широкого впровадження). 1958 у Брюсселі за створення кріплення М77 підприємству присудили Гран-Прі з врученням Золотої медалі. 1963–68 тут серійно виготовляли механіз. кріплення М87Д, 1961–81 – М87Е, на основі яких створ. низку сучас. кріплень (ККД, ДТ, ДТМ, ДМ, КД80, КД90, КД90Т, МТ-1,5, М87УМН, 1М88). 1971 за значні успіхи в оснащенні гірн.-видобув. галузі високопродуктив. устаткуванням «Д. м. з.» нагороджено орденом Леніна. Від 1996 – ВАТ. Нині у номенклатурі – механіз. кріплення, акумуляторні (АРП10-900, АРП14-900) та контактні (АМ8Д-900, ЕК10-Т-900) електровози, шахтні вагонетки різноманіт. вантажності (ВГ2,5-900, ВГ3,3-900, ВДК2,5Д-900), кліті (2КНМ33,6-115), шківни (КШФЗ), штовхачі (ТЦН з електродвигуном), підвісні пристрої (ПКН5,5, УПБ-500, УП-3М-05), агрегати обміну вагонеток (АПГ-08, АПГ-11), секційні поїзди (ПС3,5-900), скребк. конвеєри (КСД26В, СП26У), вагонетки для перевезення людей (ВПН, ВЛГ) та ін. устаткування для шахт. У 2000-х рр. здано в експлуатацію унікал. стенд (не має аналогів у Європі) для випробування секцій мех. кріплень усіх типорозмірів (зокрема секцій з розсуненням стояків 4,5–6 м), а також стенд для випробування вагонеток ВПН, ВЛГ. Зразки нової гірн. техніки підприємство щорічно експонує на нац. і міжнар. виставках. За високі труд. досягнення понад тисячу робітників нагороджено орденами та медалями, 20-м заводчанам присвоєно почесне звання Засл. машинобудівник України, 7 працівників стали лауреатами Держ. премії СРСР та України. Діє музей історії підприємства, виходить г. [«Дружковський машинобудівник»](#). У соц. сфері – оздоров. дит. центр «Посмішка», турбаза «Алмаз», Палац культури машинобудівників. Підпр-во надає фінанс. допомогу місту. Кількість працівників – 3,5 тис. осіб. Директор – В. Білик (від 2006).

Рекомендована література

1. Кусков В. І., Кривоносова С. В. 3 історії розвитку Дружківського машинобудівного заводу // Дослідження з історії техніки. К., 2004. Вип. 4.

Бібліографічний опис:

Дружківський машинобудівний завод / С. В. Кривоносова, Г. А. Лупета // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21929>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).